

LENINA KĀROGS

IZNAK KOPS
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 147 (6841)
13.
DECEMBRIS,
OTRDIENA.
1988. GADS
Maksa 3 kap.

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Padomju Latvijas tautu forums

«Latvija — mūsu kopējās mājas» — ar šādu devīzi 10. un 11. decembrī notika Latvijas PSR tautu forums. Tā galvenais mērķis bija atrast jaunu visu republikas teritorijā dzīvojošo tautu kopējās dzīves modeli. Forumā leivīzi visprecīzāk nosaka M. Gorbačovs PSRS Augstākās Padomes neseno sesijā izteiktā doma, ka nevajag taupīt pūles, lai mūsu kopējās mājas — Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā — visas nācījas un tautības justos labi, lai tām būtu iespēja brīvi attīstīt savas nacionālās tradīcijas, valodu un kultūru.

Forumā atklāšanā runāja Latvijas Komunistiskās partijas CK pirmais sekretārs J. Vagris un republikas Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētājs A. Gorbunovs.

Forumā nosūtīja vēstījumu Armēnijas tautai sakarā ar traģēdiju, kas nežēlīgi skārusi šo republiku.

Tika izskatīti un apspriesti galvenie foruma temati — «Nacionālo procesu dinamika un daudzveidība Latvijas PSR», «Latvijas tautu kultūrvēsturiskās tradīcijas: pagātne un mūsdienas», «Padomju Latvijas sociāli ekonomiskā attīstība» un «Par sociālistisku tiesisku valsti Latvijā».

Forumā tika pieņemti priekšlikumi PSKP CK Plēnumam «Par starpnacionālo attiecību pilnveidošanu Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā» un vairākas rezolūcijas, kas tiks publicētas republikas presē.

LATINFORM

Maršruts viens — Armēnija

Republikāniskais projektēšanas un māju būves trests, kura uzņēmums ir Līvānu eksperimentālā koka konstrukciju rūpnīca, Armēnijas kontā pārskaitījis 50 tūkstošus rubļu no materiālās stimulēšanas fonda. Notika koka konstrukciju rūpnīcas kolektīva aktīva sanāksme. Tās lēmums ir sniegt palīdzību armēņu tautai. Līvānieši gatavi sūtīt savas saņemamās mājiņas, brigādes un tehniku darbam Armēnijā.

Dzīļu līdzjūtību armēņu tautai izsaka un vēlas palīdzēt dabas stihijā cietušajiem arī Līvānu kolhoza kolektīvs. Jau izlemts, ka salmniecības laudis Armēnijas kontā pārskaitīs vienas darba dienas vidējo izpelnu. Preiļu un Līvānu pilsētu rajona iedzīvotāji sūta uz Armēniju velu un apģērbu.

A. VELDRE

Virsplāna produkcija

Vienmēr sekmīgi strādājis agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs. Izpelnums nav arī šis gads: plānotie ražošanas uzdevumi tiek pildīti, apstiežot laiku.

Gada plāns sviesta un piena cukura izlaidē paveikts vienpadsmit mēnešos. Saražotas attiecīgi 2843 un 851 tonna šīs produkcijas. Šajā mēnesī virsplāna devums būs desmitiem tonnu. Līdz gada beigām ievērojami tiks pārsniegti arī siera ražošanas uzdevumi.

Uzņēmumā ir daudz labu darba darītāju. Viņu devums ražošanā ar katru gadu pieaug. Sešpadsmit gadus centīgi strādā siera gatavotāja Valentīna Plone (augšējā attēlā). Viņa plānotos uzdevumus regulāri pārsniedz.

Raiti darbs rit piena cukura ceihā. Te liels nopelns ir meistarai Terēzai Nevedomskai (apakšējā attēlā pa labi). Viena no labākajām ceihā ir piena cukura zāvētāja Ārija Firsova (attēlā pa kreisi).

A. ILJINA

J. SILICKA teksts un foto

Izveidoti vēlēšanu apgabali PSRS tautas deputātu vēlēšanām

Centrālā vēlēšanu komisija PSRS tautas deputātu vēlēšanām ar saviem 6. decembra lēmumiem izveidojusi vēlēšanu apgabalus PSRS tautas deputātu vēlēšanām. Saskaņā ar PSRS likuma «Par PSRS tautas depu-

tātu vēlēšanām» 15. un 16. pantu izveidoti 750 teritoriālie vēlēšanu apgabali un saskaņā ar šī likuma 15. un 17. pantu — 750 nacionāli teritoriālie vēlēšanu apgabali.

TASS

Vēlētāju zināšanai

1988. gada 16. decembrī Līvānu pilsētas izpildkomitejas telpās no plkst. 16.00 līdz 18.00 apmeklētājus pieņems Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts Jānis Vaivods.

Izpildkomitejas pārskats darba kolektīvam

Pagājušo piektdien vienkopus pulcējās kolhozagrofirms «Krasnij Oktjabrj» Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs, lai noklausītos rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas pārskatu, izteiktu savas domas par dažādām ikdieniskām un globālām rajona dzīves problēmām.

Aktu zālē sarunu veda rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs Jānis Vucēns, viņa vietnieki un nodaļu vadītāji, partijas rajona komitejas pirmais sekretārs Viktors Solovjovs, kolhozagrofirms «Krasnij Oktjabrj» ģenerāldirektors Romualds Kavinskis.

Tāpat kā visus rajona un mūsu zemes darbaļaudis, arī siera rūpnīcas laudis ir dziļi savijojusi zemestrīce Armēnijā. Tāpēc sapulces sākumā notika mītiņš, kurā strādnieki un inženiertehnikie darbinieki apņēmās vienas darba dienas algu pārskaitīt Armēnijas fondā.

Sarunu par rajona saimnieciskām, ekonomiskām un sociālām problēmām ievadīja Jānis Vucēns. Uzstājās rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks, plānu komisijas priekšnieks Jevģenijs Kokors. Viņš analizēja pēdējo triju gadu plānu izpildi, runāja par rūpnīcības un apkalpojošās sfēras uzņēmumu galvenajiem pamatuzdevumiem. Rajona celtniecības organizācija nav izveidojusi pēdējo triju gadu plānu, bet šīgada uzdevums, izņemot specializēto mehānizēto kolonnu, būs paveikts.

Tirdzniecības darbinieki ar gada plānu tiks galā. Bet problēmu un neatrisinātu uzdevumu ir daudz arī šajā nozarē, uzsvēra J. Kokors. Viņš pavēstīja, ka republikā ir izveidota komisija, kura analizēs to, kā starp repub-

likas pilsētām un rajoniem tiek sadalītas pārtikas preces.

Siera rūpnīcas laudis jautāja J. Kokoram par to, kādā veidā rajonā tiek sadalītas vieglās automašīnas, ja uzņēmumā strādājošais, kurš vēlas nopirkt automobili, to nav varējis iegādāties piecpadsmit gadu laikā. Plānu komisijas priekšnieks izskaidroja sarežģīto situāciju, kāda radusies ar vieglo automašīnu sadali. Pēdējos gados pārdodamo automašīnu skaits rajonam ir nevis palielinājies, bet samazinājies. Arī turpmāk nav īpašu cerību, ka stāvoklis uzlabosies, jo pirmām kārtām vieglās automašīnas varēs iegādāties zemnieku saimniecības, kuras lietošanā saņemušas ne mazāk kā 20 hektārus zemes.

Agroapvienības «Preiļi» priekšsēdētāja vietnieks Ivans Jersovs iepazīstināja ar sarežģīto situāciju lauksaimniecības produkcijas pārdošanā valstij šogad. Valstij nav pārdotas 514 tonnas no plānotā graudu daudzuma. Atsevišķas rajona saimniecības, piemēram, «Dubna» un «Dzintars» valstij graudus praktiski nepārdeva. Nebūs izpildīts plāns piena un līnu produkcijas piegādē. Smaga situācija ir ar kartupeļu pārdošanu, nemaz nerunājot par to, ka rajona darbaļaudis no lauksaimniekiem nesāņēja arī plānoto dārzeņu daudzumu. Ivans Jersovs runāja par to, ka līdzās nelabvēlīgiem dabas apstākļiem ir vainojami arī darbu organizatori. Piemēram, kolhozā «Jersika» daļa izaudzēto dārzeņu platību (kāposti un burkāni) iesala.

Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks Mihails Mihailovs informēja par to, kā rajona iz-

pildkomiteja vada tautas izglītības, veselības aizsardzības, kultūras, sporta, sakaru, sociālās nodrošināšanas dienestus: Viņš sacīja: «Ir nodibināta to sadarbība ar visām republikas ministrijām un daudzus jautājumus risinām kopīgi. Daudzu jautājumu, piemēram, sporta dzīves apspriešana rajonā (izmantojot presi) notiek atklāti.

Izmaiņots kultūras nodaļas štatu saraksts. Ko līdzēja divas inspektora vienības, ja cilvēks par darbu nesāņēja pat simts rubļu. Tagad rajona kultūras nodaļa strādās vadītājs un viņa vietnieks.

Šogad durvis vērusi Līvānu bērnu mākslas skola. Turpmāk būs tas filiāle Preiļos. Izveidota Preiļu mūzikas skolas filiāle Aglonā. Tiek risināti sociālās nodrošināšanas jautājumi. Aglonā cels veco lauzu pansionātu. Šis pansionāts tiek būvēts pēc individuāla projekta un atradīsies Aglonas ciematā. Cilvēki ciematā nebūs tik vientuļi, kā tas ir Saleniekos.

Uzlabojies rajona sakaru dienesta darbs. Ir priekšlikums BAFSB «Daugava» izvietot Līvānos.

Nākošgad sāks celt Preiļu 1. vidusskolas sporta zāli, tiek risināts jautājums par piebūves celtniecību Preiļu 2. vidusskolai.

Arī M. Mihailovam bija daudz jautājumu. Loti enerģiski, pat vētrāni tika apspriests Preiļu 1. vidusskolas piebūves celtniecības jautājums. Preiļu 1. vidusskolā mācās daudzu uzņēmumā strādājošo bērni, tāpēc ir saprotamas šīs rūpes par to, lai pie vidusskolas taptu ne tikai sporta zāle, bet arī piebūve mācību vajadzībām.

No komjaunatnes vēstures

Cīņā gāja partizāni...

● Mūsu laikraksta 112. numurā rakstījām par novadnieku, varonīgo partizānu Jāni Matisānu, publicējot vēstules. Sodien ielūkosimies vēl dažās viņa dzīves lappusēs.

Jānis Matisāns dzimis Rušonas ciema Grebežos. Viņa tēvam Rušonas muižā piederēja veikals un puikam līdz ar to jau no mazām dienām bija iespēja vērot apkārtējo lauku dzīvi, ieklausīties grūtā darbā nomāktos nabadzīgo zemnieku sarunās, vērot bagāto saimnieku uzpūtību.

Jānim bija vēl brālis Staņislavs un četras māsas, no kurām vislabāk viņš ir sapraties ar Valentīnu un Vilhelmīni. Pabeidzis Naudaskalna pamatskolu, Jānis iestājās Aglonas ģimnāzijā.

Skolotājs J. Smelters atceras: «Kad Matisāns mācījās Aglonas ģimnāzijas pēdējās klasēs, es viņam pasniedzu latviešu valodu. Viņš bija labs skolnieks, prata uzrakstīt skaistus sacerējumus. Pūcījis milēja grāmatas un aktīvi nodarbojās ar sportu. Visbiežāk es viņu redzēju spēlējot volejbolu. Matisāns bija labs peldētājs un ritenbraucējs. Viņš beidza skolu ar labām un teicamām sekmēm un aizgāja strādāt.»

Skolas gados gūtais fiziskais rādītājs Jānim Matisānam lieti noderēja grūtajās partizāna gaitās. Tieši ģimnāzijā viņš guva pirmo ieskatu revolucionārajā cīņā, «saindējās» ar sociālisma ideju. 1940. gadā, kad Latvijā atjaunoja padomju varu, Jānis Matisāns bija padomju dzīves aktīvistis, iestājās komjaunatnē.

Sākoties Lielajam Tēvijās karam, viņš evakuējās uz Gorkiju, iestājās Sarkanajā Armijā: atradās 201. latviešu strēlnieku divīzijas rezerves bataljonā.

Kara gados vāreiz krustojas bijušā skolotāja un skolnieka dzīves ceļi. J. Smelters savās atmiņās raksta:

«Otrreiz es Matisānu redzēju Lielā Tēvijās kara gados. Tas, laikam, bija 1942. gada sākumā. Kādā kauju starplaiķā, kad mūsu karaspēka daļa bija atvilkta uz frontes aizmuguri, es sastapu Matisānu. Mēs satikāmies mežā pie kādas karavīru zemniecas. Matisāns jau bija virsnieks, viņam bija kapteiņa dienesta pakāpe. Jānis man stāstīja, ka drīz došoties no šīs vietas prom kaut kādā uzdevumā.»

Matisāns (Pētersons) Jānis Antona d. un Sudmalis (Andersons) Imants Jāņa d. kopā ar pārējiem cīņu biedriem jau bija parakstījuši partizānu zvērestu.

Partizānu zvērests

Es, sarkanais partizāns, zvēru, ka līdz pēdējām asins pilienam ar ieročiem rokās cīnīšos pret savas tautas nāvīgāko ienaidnieku — hitlerisko Vāciju un viņas sabiedrotiem līdz pilnīgai Padomju zemes atbrīvošanai no vācu fašistiskajiem iebrucējiem.

Godīgi un pareizi izpildīšu pavēlniecības dotos rīkojumus. Būšu nesaudzīgs pret ienaidnieku. Stingri glabāšu man uzticētos kara noslēpumus. Neizdošu ienaidniekam savus biedrus. Nekad un ne pie kādiem apstākļiem nepadošos ienaidniekam gūstā, kaut arī tas maksātu man dzīvību.

Par šī zvēresta laušanu lai mani sasniedz taisnīgais tautas atriebēju sods — nāve.

So zvērestu apstiprinu ar savu parakstu.

Atsevišķā latviešu partizānu vienība tika noformēta 1942. gada novembrī Maskavas tuvumā, tajā ietilpinot septiņas partizānu organizatoru un vienu komjaunatnes darbinieku grupu, ko transporta lidmašīnu trūkuma

Tāds nosaukums ir ielai Aglonā.

dēļ nevarēja tieši nogādāt uz darbības vietām Latvijā. Tika nolemts partizānus sūtīt kājām pāri fronte. Vienību, kurā ietilpa nepilns 100 cīnītāju, komandēja Vilis Samsons, tai līdzī devās Latvijas KP CK pilnvarotie Vilhelms Laiviņš un Otomārs Oškalsns. Pēdējais vienlaikus bija arī vienības komisārs.

Atsevišķās vienības uzdevums — par katru cenu nostiprināties ienaidnieka aizmugurē un nobažēt raidstaciju, kas nebija izdevies iepriekšējām grupām 1942. gada vasarā un rudenī.

Fragmenti no Atsevišķās vienības komandiera Viļa Samsona dienasgrāmatas:

2. decembris.

Esam pie Lovates. Ak upe, upīte, jau otro gadu tavos kras-

tos neapklust kauju duna, bet tu plūsti tikpat laiski un mierīgi! Tikai tagad ledū iekalta. Ledus noder — pa to pārejām kreisajā krastā un apmetamies Nikitinas sādā. Mājas, kā par brīnumu, maz cietušas, iedzīvotāji evakuēti, arī šīņos tērptus stāvus redz pārti, karavīri par mums interesi neizrāda. Laikam tādi pasmilitāri ļautini te bieži redzēti.

«Tad nu gan ir fronte.» mūsēja neticīgi nogroza gaivas. Un tiešām, sādās rietumu pusē redzamas tikai pāris ložmetēju ligzdas, bet viņa krastā pamanām pavīrsi nomaskētu, lielgabalu. Un tomēr te ir frontes priekšējās līnijas.

(Turpinājums sekos.)

Viedoklis

MŪSU VALSTI sākusies pār-kārtošanās ar revolucionāru raksturu. Kā jau katrā līdzīgā gadījumā, ir tās virzītāji un pretinieki. Daudz progresīva tiek veikts arī mūsu republikā.

Pamazām atdzīvinām īsto vēsturi, gādājam par latviešu valodas un simbolikas atjaunošanu un nostiprināšanu, sāksim uzbrukt resorciem, sevišķi — par dabas un atmosfēras piesārņošanu, tiek veikti pasākumi lauksaimniecības nostādīšanai tai atbilstošā ekonomiskā un goda vietā. Uzsākta cīņa par tiesisku valsti, pret migrāciju, par ekonomisko patstāvību.

Tam visam radies tautas atbalsts ar Latvijas Tautas fronti priekšgalā. Sāpīgi, ka daudzi cilvēki to pareizi nav izpratuši. Bet vēl sāpīgāk, ka daži vispār negrib izprast. Es pilnībā atbalstu Latvijas Tautas fronti, neskatoties uz dažām nepilnībām kongresa laikā. Nezinu, kādus pieminekļus kuram vajag celt, bet labi zinu, ka Latvija pirms 70 gadiem pēc vairākiem gadstīmiem kļuva brīva un īsā laikā guva lielus panākumus ekonomiskā, kultūrā un sevišķi — lauksaimniecībā.

Kaut gan Staļinu un Hitleru uzskata par «dvīņu brāļiem», grūti pateikt, kurš no kura vairāk mācījās necilvēcībā, pēc kura ierosinājuma tika dalītas svešu valstu teritorijas un rīkots kopējā karaspēka parāde Brestā. Taču es noliecu galvu to karieņu priekšā, kuri cīnījās pret hitlerismu necilvēciskos apstākļos, maz ko zinot vai vispār neko nezinojot par Staļina zvērībām.

Postoši un sāpīgi Latvijai ir bijuši šī gadsimta kari līdz 1920. gadam, 1940 — 1945. gadi, 1949. un 1959. gadu notikumi. Līdz šim daudz kas tika noklusēts vai izskaidrots nepareizi. Tāpēc arī pašreizējos notikumus daudzi nespēj izprast.

Piemēram, M. Noskova «Lenina Karogā» raksta, ka zina Latvijas vēsturi, bet viņam bija pieejami tikai tie vēstures materiāli — grāmatas, kuru dēļ skolās atcēla eksāmenu vēstūrē. Sāk atdzimt visu Latvijas teri-

torijā dzīvojošo iedzīvotāju valodas un kultūra ar latviešu valodu priekšgalā. Acīmredzot, būs jāzina vismaz divas valodas tiem darbiniekiem, kuri strādā sabiedriskās iestādēs, vairākumam inženier tehnisko un citiem darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar dokumentu gatavošanu un noformēšanu. Bet izglīotam cilvēkam jau jāzina vairākas valodas.

Ceru, ka lielu grūtību lemācīties latviešu valodu nebūs nevienam, izņemot tos, kuri kategoriski to negrib darīt. Varbūt tādām būs arī jāšķiras no kāda darba sabiedriskā iestādē. Droši vien katrs saprot, ka jebkuras tautas valoda ir reizē arī tās kultūras iekšējais garīgais spēks. Latviešu kultūra ir ar lielu nozīmi ne tikai Padomju Savienībā, bet arī visā pasaulē.

Pateicoties atklātumam, arī kultūra sāk vairāk atdzīvoties un pilnveidoties. Pilnīgāk atklājas mūsu novadnieks lielais dzejnieks Rainis, tādi mākslinieki kā tēlnieks Kārlis Zāle, dzejnieks Ojārs Vācietis, tikpat kā no jauna ir piedzimis sirmais komponists E. Rozenštraus un citi. Loti patīk senā latviešu dziesma, kas gandrīz kļuvusi par Latvijas Tautas frontes himnu — «Nevis slinkojot un pūstot». Tajā paustais darba tikums un slinku izsmiešana liek katram padomāt par sava darba kvalitāti.

Ceru, ka nevaliks nesodīti cilvēki, kuri noīca pieminekli Jelgavā, «Māru» Rēzeknē un daudzus citus pieminekļus. Arī Līvānos ir mazizskaidrots pieminekļi pie dzelzceļa pārbrūkumties 1905. — 1907. gadu varoniem. Vēl mazāk zinām par pamatiem parka stūrī, no kuriem pieminekli novilkta ar traktoriem. Gribo izteikt savu viedokli arī par lauksaimniecību, rūpniecību un ar to saistīto migrāciju. Sīk nozāres ir nonākušas strupcēlā. Grūti iedomāties, kas notiks ar dažām rūponicām, kad tām vaiadzēs pārdot savu ražoto produkciju pēc patērētāju pie-

prasījuma atbilstoši tās vērtībai un kvalitātei un pīrt izejvielas un produktus strādniekiem no lauksaimniekiem par tīrgus cenām. Līdz šim taču lauksaimniekiem ir bijis tikai lozungu atbalsts, Gribētos izlasīt rajona presē, kādus lauksaimniecības produktus un cik rajonā ražo un cik paliek rajona iedzīvotājiem.

Jāzina arī sīkāk, uz ko var cerēt jaunie zemnieki. Minēšu informāciju, ko guvu no tikšanās ar kādu Vissavienības Labības produktu ministrijas darbinieku, kurš bija atgriezies no ASV. To štatu fermeri, kas šogad daudz cieta no dabas untumliem, katrs saņem no valsts pabalstu līdz 100 tūkstošiem dolāru. Sis pabalsts nav aizdevums un nav jāatmaksā. ASV uzskata, ka fermeris ir jānotur pie zemes, jo vēlāk tā atgriešanās izmaksā dārgāk.

Ceru, ka pēc iespaidīgas publikācijas rajona un republikas laikrakstos fermeru, nōmnieku un citu lauku entuziastu rastos daudz vairāk. Nav jābaidās, ka rūpnīcās kļūs mazāk strādājošo. Tas tikai veicinās mehanizācijas un automatizācijas attīstību, tehnisko progresu, varēs likvidēt nevajadzīgās iestādes. Un nebūs nepieciešams kādu laiku celt dzīvokļus pilsētās, bet celtniecības materiālus varēs atdot laukiem. Arī Aizkarpatu laudis kopētai pārtikas produktu krātuvei dotu vairāk, pastāvīgi dzīvotiem kādā tukšāiā Krievijas apgabalā, nevis pelnoties Latvijā.

Aprīlā beigās un Maijā svētkos man iznāca ceļot pa Brianskas un Kalugas apgabalu laukiem. Satraucošs skats. Dažā rajonā nav pat neviena normāla ceļa, daudzas sādžas un sētas stāv tukšas, milzīgas platības aizlaista lauku. Bet šo apgabalu zeme ir daudz auglīgāka nekā Latvijā. Kamēr Krievijas lauki nebūs atdzīvināti, netiks atrisināta Pārtikas programma kopumā. Neziņāms Baltijas republiku, Baltkrievijas un citu mūsu valsts rajonu veikums.

Orlas apgabalā notikušajā apspriedē tika minēts, ka tur lebrauca daudz cilvēku un aizgāja strādāt lauksaimniecībā. Savādi, ka vairākums lebraucēju ir no blakus apgabaliem, kur jau tāpat līdz šim trūkst darbaspēka. Netika piemēts, ka būtu aizbraukuši no Baltijas republiku pilsētām, kur nav glābņa no lebraucējiem. Nesaprotu, kā cilvēki var braukt, piemēram, uz Rīgu pēc tādas rūpnīcas pārstāvja aicinājuma, kurā cenšas, palielinot strādājošo skaitu, izvairīties no jaunās tehnikas ieviešanas. Vai tas ir attaisnojams, ja cilvēki atstāj dzimtas vietas, kur viņi ir daudz vairāk vaiadzīgi?

Man liekas, ka iedragāta ir ne tikai ekonomika un kultūra, bet arī patriotisms un vārda «dzimtene» izpratne. Nesaprotu, kā es varētu aizbraukt, piemēram, uz Kazahiju, saukt to par savu dzimteni, mācīt turienes cilvēkus, kā strādāt un ko izvirzīt vadībā. Nesaprotu arī, kāpēc daži lebraucēji pie mums uzreiz cenšas to darīt. Mums ir Padomju Savienība, kurā esam avīenojušies. Mums kopīgi jāizstāv tās robežas, mums ir kopīga diplomātija. Kopīgi jārisina citi jautājumi. Bet tāpēc jau nevar katru vietu un jebkurā laikā uzreiz nosaukt par savu dzimteni. Bez šaubām, ir daži objektīvi iemesli —jauktās laulības, pašlaik pastāvošā speciālistu sadale un citi. Ceru, ka sociālistu sadale drīz krietni izmainīsies.

Man nav gadījies dzirdēt viļsus lebraucējus nosaucam par okupantiem. Tiesa gan, par okupantiem dažreiz kādu nosauc, taču tikai tādu, kurš pats izrikojas kā okupants. Un daži lebraucēji zināmā mērā patiešām cenšas dzīvot parazitisku dzīvi. Viņi prasmīgi izmanto pašreizējās sistēmas nepilnības, kad var saņemt algu nevis par padarīto darbu, bet gan par atrašanās darbā. Arī ārpus kārtas saņemts dzīvoklis attiecībā pret pārē-

Viņam būtu 55

Viņš ir Latvijas PSR Tautas dzejnieks. Mūsu dzejas sirdsapziņa. Par viņu nav iespējams runāt pagātnē, jo viņa vārdi, viņa domas dzīvo mūsu šodienā. Un tomēr 28. novembrī, tieši pirms 5 gadiem vēlū laiks aizsauc dzejnieku mūžībā. Daudz par agru.

Viņam sāj. Ne viss, bet galvenais. Tikko vēju atkallināta zeme jau bez sniega. Un vēl bez puķēm. Un sāj viņam sniegs Budapeštā. Un nocirstas rokas Santjago stadionā. Un pūtvējiņi. Un mazā Mārīte, sekutārīte. Un viss, kas mums neiet.

Nē, nu jau viņam nesāj nekā. Ne sniegs uz ziedošām mārtīņrozēm, ne ar benzīnu aplietais kakls, ne tas zem tās sīkstas neesošais vēzis, ne tā nodarītā pārestība, ne draudīgais melnums miera pamalē.

Ne viņam vairs jācīnās ar sevi, ne ar citiem, jo nu jau vairs nesāj.

Sāj tev un man. Un glabāsim šo sāpi tīru un skaudru kā uguni. Nenomierināsimies, ka dzejnieks ir nemirīstīgs savos darbos. Padarītajos — jā. Bet nepagūtajos? Neuzrakstītajos?

Par šiem un citiem jautājumiem mēs, Galēnu astongadīgās skolas 4. — 8. klašu skolēni, domājam dzejnieka O. Vācieša atceres brīdī. Klasē ienācis klusums, mīksts un maigs. Sveču liesmu apspīdētas, mūs uzlūko dzejnieka acis. Tās it kā saka: «Ja tev kļūst pavisam grūti, uzšķir jebkuru manu grāmatu jebkurā vietā — un tu dzirdēsi manu balsi. Un es atdošu tev daļu sava spēka, tāpēc jau esmu dzīvojis pasaulē.»

Skan dzeja. To runā visi. Katrs ir atradis sev savu dzejoli O. Vācieša darbos. Sīrsniģi skan I. Kupres dziedātās dziesmas ar O. Vācieša vārdiem.

SANTA ERTE.

Galēnu astongadīgās skolas literāri dramatiskā pulciņa dalībniece

jiem, specveikalu un citu iestāžu izmantošana ne pēc nopelniem, ienemtie amatī nevis pēc spējam, bet gan caur paziņām, kā arī citi līdzīgi darījumi ir sava veida parazitisma pazīmes.

Pēdējā laikā daudz tiek runāts, vai deportācijas 1949. gadā bija likumīgas. Bet visi taču zinām, ka izvestie tika sodīti bez tiesas, tādā —nelikumīgi. Bija arī tādi, kuri pīcējās par legūto mantu un dzīvokļiem. Kara un pēckara periodā cieta visas Latvijas tautas, bet vismasveidīgāk tika iznīcināti ebreji un latvieši. Izveda pamatā sievietes, pusaudzus, bērņus un sirmgalvjus. Mēs cītīgi uzskaitām, cik bērņus un sirmgalvju iet bojā Palestīnā, Angolā, Nikaragvā, Afganistānā un citur. Tas ir ļoti pareizi, pret to jācīnās. Bet kāpēc tāda vienaldzība pret Latvijas tautu, iznīcinātajiem bērņiem? Man ļoti gribētos, lai pasaulē visi bērņi dzīvotu laimīgi, nezinātu, kas ir varmācība. Lai nekad vairs tādu izvešanu un iznīcināšanu nebūtu.

7. oktobrī biju Mežaparkā. Nekad agrāk nebiju redzējis kopā tik daudz cilvēku. Ne dziesmu svētkos, ne kādā sporta sarīkojumā. Nevarēja neievērot arī apzinīguma pakāpi. Milzīgajām lauku masām nevajadzēja ne milicijas darbinieku, ne arī citu kārtības uzturēšanas palīgu.

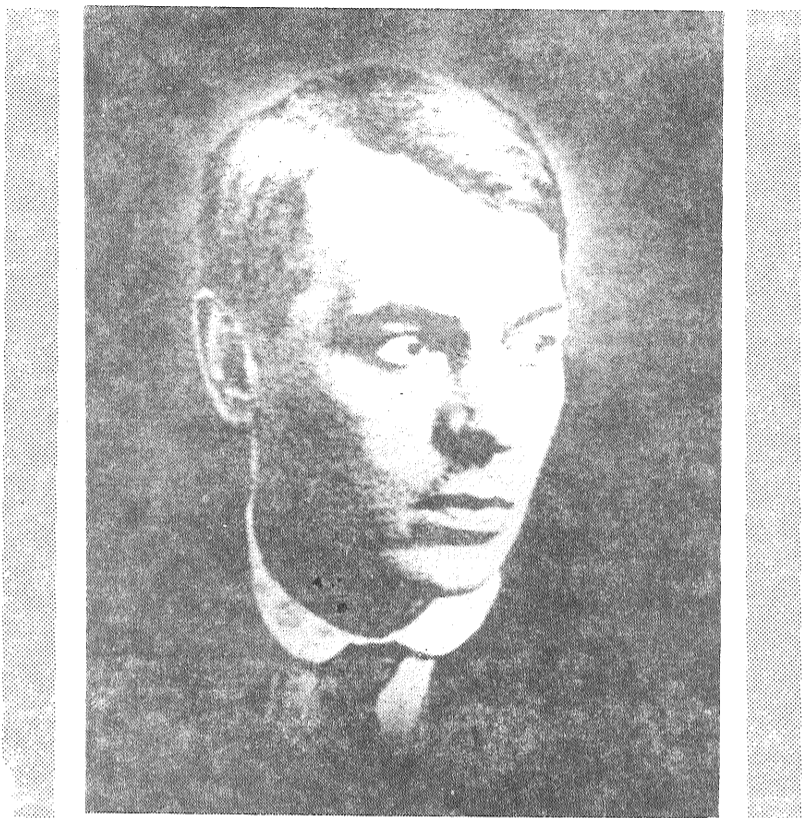
Cilvēku atmoda ir sākusies, kuru diez vai vispār ir iespējams apturēt. Gribētos vēl pīdzīvot laiku, kad katru lauksaimniecības organizāciju, rūpnīcu vai iestādi, ciemu, pilsētu, rajonu vai republiku vadīs tikai radoši cilvēki, kuri nerēkina Latvijas vēsturi tikai no četrdesmitajiem gadiem vien, kuri necel naidu starp tautām, nedzīvo uz citu rēķina, bet gan ir īsti patrioti savam novadam, ir spējīgi ziedot visu tautas kultūras un labklājības celšanai. Bet nedrīkstam arī aizmirst, ka daudz kas atkarīgs no mums katra. No mūsu katra attieksmes un dzīves pozīcijas.

J. BOJARS.

Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas konstruktoru nodaļas priekšnieks

Kārlim Zālem — 100

● Sogad atzīmējam tēlnieka Kārļa Zāles 100. dzimšanas dienu. Viņa devums monumentālajā tēlniecībā latviešu tautai ir svēts un mūžīgs. Gadu desmitus izcilā mākslinieka vārds un gigantiskais darbs bija aizmirsts. Tikai tagad, jaunajā tautas atmodas laikā, mēs apzināmies savas tautas kultūrvēsturiskās vērtības un godinām to cēlos radītājus.

Kārlis Zāle ir dzimis 1888. gada 28. oktobrī. Bērnība un jaunība viņam aizritēja Liepājā, necilā namiņā Klusajā ielā 4. Bez Zāles ģimenes tur vēl dzīvoja operdziedātājs Arturs Friedrieks un pedagogs Jānis Suomalis.

Tēvs bija atzīts būvamatnieks. Zēna gados skolā ejot, Kārlis daudz ko palīdz saviem vecākiem mājas darbos. Brīvajā laikā iet tēvam palīgā uz būvēm. Sākumā būvstrādnieka amata prasme tiek apgūta pie tēva, vēlāk — pie būvuzņēmēja G. Rīgas. Jau agrā bērnībā ieaudzinātā darba mīlestība ir neatņemama un lieti noder visam mužam.

Darbs Kārlim atraisa interesi izteiktās lietās, kaut ko noteiktu veidot un radīt. Līdz ar jaunrades prieku rodas spēku pacēlums, vēlāk — pienākums un aicinājums. Lai gūtu dziļākas ierosmes mākslā, Kārlis apmeklēja Liepājas pilsētas skolas pastāvīgos zīmēšanas, gleznošanas un veidošanas vakara kursos.

Augošo interesi uz tēlotājmākslu izsaka viņa paša vārdi: «...Veidošanas tieksme manī pamodās jau agrā bērnībā. Mans tēvs bija mūrnieks, un viņš griebeja, lai es mācās par arhitektu. Atceros, pirmie, bija pilēni un engeliši, ko veidoju mālā. Man sevišķi patika veidot engelišus. Cetnpadsmitajā dzīves gadā jau sāku strādāt Liepājas kara ostā pie arhitektonisko būvju skulpturāliem veidojumiem. Ap šo laiku sāku kļūt patstāvīgs un pelnīt sev maizi...»

Kārļa Zāles personības veidošanos lielā mērā ietekmēja saskarsme ar Liepājas strādniekiem un tā laika revolucionāriem notikumiem pilsētā. No šīs vides viņš guva dzīvesspēku, enerģiju, fizisko rādījumu, nebaidīšanos ne no kādām darba grūtībām, dabisko pasaules uztveri. Lielu politisko un sociālo pārvērtību laiks visā pilnībā atraisīja K. Zāles talantu.

Tēlnieka interešu lokā ir savas tautas pagātne, senas teiksmas, varoņgars, spēks. Pat kapu pieminekļos viņš veidoja kuģa kapteini pie stūres rata, cīnoties ar dabas stihiju, bet aktiera pieminekļi Hamlets ar galvaskausu rokās prāto mūžīgo domu: «Būt vai nebūt...», proti — vai labāk būt mirušam vai arī izcīnīt lielo dzīves cīņu.

K. Zāle ir vērtīgs monumentālists. Viņš vienmēr tiecās būt pirmais, nevienam nepakļāvās. Fiziski spēcīgs, darba rūdīts jauneklīgs, drukns, platiem pleciem, stiprām rokām — viņš lauza savu ceļu uz lielo mākslu. Pēc mūrniekzeļļa gaitām Liepājā 21. gada vecumā K. Zāle

dodas uz Kazanī, tā laika ievērojamāko Krievijas kultūras centru, kur no 1908. līdz 1913. gadam mācās Kazanī mākslas skolā pie tēlnieka akadēmiķa V. Bogatirjova. Šeit viņš pirmajos patstāvīgos mēģinājumos praktizējas dekoratīvajā tēlniecībā. 1914. gadā jaunais mākslinieks pārceļas uz Maskavu, kur papildina zināšanas pie tēlnieka S. Erzjas, bet 1915. gada sākumā K. Zāle jau ir Petrogradā, strādā vara lietuvē un mācās Mākslas veicināšanas biedrības skolā. 1916. gadā K. Zāle iestājas Pēterburgas Mākslas akadēmijas Augstākajā mākslas skolā profesora H. Zalemana darbībā.

Vēl students būdams, K. Zāle tiek aktīvi iesaistīts monumentālās propagandas pieminekļu pieņemšanas un uzstādīšanas tehniskajās komisijās un arī pats strādā pie pieminekļu radīšanas. Šajā laikā savu tēlnieka patstāvību viņš apliecina, veidojot granīta krievu revolucionāra demokrāta N. Dobrojubova un itāliešu brīvības cīnītāja Dž. Garibaldi krūšutēlus.

Kārlis Zāle aktīvi sekoja arī notikumiem dzimtenē un 1919. gadā piedalījās Latvijas Padomju valdības izsludinātajā konkursā par pieminekli kritušajiem komunistiem. Lai reālāk izprastu mākslas virzienu un tendenci galveno virzību, K. Zāle 20. gadu sākumā devās uz Berlīni, tā laika Eiropas mākslas lielākajiem centriem. Tālaika viņa aktīvā un radošā darbība tēlotājmākslā risinās Latvijā, istenojot saturā un formā grandiozas ieceres.

Ar 1923. gadu sākās Kārļa Zāles mūža gigantiskais un ģeniālais darbs pie Brāļu kapu izbūves un vienlaikus — pie Brīvības pieminekļa celtniecības Rīgā. Grūtais un divpadsmit gadus ilgstošais Brāļu kapu izbūves darbs K. Zālem un pārējiem kapu veidotājiem atnesa tautas piemiņu un pasaules slavu.

Pirmā pasaules kara dalībnieku grupa 1921. gadā ierosināja uzcelt Rīgā pieminekli bijušo cīņu atcerē. Desmit gadu laikā tika izstrādāti un izsludināti vairāki un dažādi projekti un konkursu varianti. Vieni tika noraidīti, citiem bija nepieciešami labojumi. Valdība līdzekļu trūkuma dēļ atteicās no pieminekļa finansēšanas. Tāpēc 1928. gada janvārī nodibinājās Brīvības pieminekļa komiteja, kas organizēja un izvērsa plašu ziedojumu vākšanu no visiem Latvijas iedzīvotājiem. Pēdējā konkursā uzvarēja Kārlis Zāle, un 1931. gada jūnijā pēc viņa dažiem labojumiem savā projektā priekšlikums tika pieņemts.

«...darbs ir viss»

Ar lielu enerģiju tēlnieks kērās pie darba. Tā paša gada novembrī Brīvības piemineklim tika guldīts pamatakmens. Pieminekļa celtniecība ilga četrus gadus. 1935. gada nogalē par tautas saziēdotajiem līdzekļiem celtais Brīvības piemineklis tika atklāts. Trīspadsmit figurālajās grupās, kas virknējas ap pamatnes stāvēm un katra sastāv no vairākām figurām, atspoguļoja visa tautas dzīve un vēsture. Pārī visu šo māksliniecisko tēlu galvām Brīvības statujas augšup izstieptajās rokās 41 metra augstumā mirdz trīs zeltītas piecstaru zvaigznes, kas simbolizē Latvijas trīs seno novadu — Kurzemes, Vidzemes un Latgales — vienotību un brīvību.

Savos raženajos mūža gados Kārlis Zāle ar lielu entuziasmu, nenogurstoši strādā arī pie kapu pieminekļu veidošanas (O. Kalvākam, A. Pumpuram Rīgas Lielajos kapos, Brāļu kapos Jaunpiebalgā, Raiņa un Daces Akmentīņas portreti bronžā...), 30. gadu otrajā pusē K. Zāle darina pieminekļus pirmajā pasaules kara kritušajiem Smārde un Trikāte, 6. Rīgas pulka cīnītājiem pret Bermontu Sudrabkalniņā pie Rīgas... Uz K. Zāles veidotā kapa pieminekļa Trikātes tautskolotājam J. Mūrniekam sūnakmeni iegravēti vārdi: «Cēls darbs ievada mūžībā». Šos vārdus pilnā mērā var attiecināt arī uz pašu Meistaru.

1936. gadā K. Zāle tika ievēlēts par Latvijas Mākslas akadēmijas profesoru, tēlniecības meistardarbnīcas vadītāju. Tēlnieks nebata sevi saudzēt. Meistardarbnīcā pavadītās dienas un nakts, arī kara laika apstākļi drīz vien sabeldza viņa veselību. Mākslinieks ārstējās Sveicē (1937. — 1939. g.). Slimības soļests viņš malna dzīvesvietu. No divstāvu koka mātiņas Rīgā, Satekles ielā 11, ko irēta Teodors Ginters, Kārlis Zāle pēc ārstēšanās Sveicē aometās Inčukalnā, Gauļas senlejas krastā «Atvasītēs», kur priēzu mēs deya atveidzi, bet tuvēā Skolotāju sanatorija — ārstniecisku palīdzību.

Slimību māks, K. Zāle no Inčukalna kravas mašīnā bieži brauc uz Rīgu konsultēt studentus. Profesora pedagoģiskajam darbam viļās cauri ukai viena doma — izaudzināt monumentālās tēlniecības turpinātājus. Viņa prasības pret studentiem bija ļoti stingras, bet reizē arī iznaudās liela gādība un rūpes. K. Zāle sacīja: «Es gribu jūs sagatavot tā, lai jūs spētu izveidot Uzvaras laukumu. Es pats to valrs nespēju.» Kad viņš vairs nespēja strādāt pat sēžot, tad gultā pusējuļus uz speciāli izgatavota galdīna blastilīnā veidoja latviešu strēlniekus. Drīz vien sākās pēdējā cīņa ar neuzvaramo un launo slimību. Mākslinieka ieradums vienmēr uzvarēt, jo viņš nekad nevēlam negribēla padoties, šoreiz un vienīgo reizi nepieplīdījās.

Mūžībā aīstādams savus ģeniālos gadus (Brāļu kapus un Brīvības pieminekli Rīgā), Kārlis Zāle pēdējo reizi atvadās no šīs pasaules 1942. gada 19. februārī. Zemes klēpī viņu guldīja 1. martā paša veidoto tēlu pakājē Brāļu kapos.

Tikai tagad pēc vairākiem gadiem mēs sākam apjaust to, ko pats Kārlis Zāle visskaidrāk ir izteicis: «Turu par mākslinieka augstāko laimi dzīvošanu līdzīdam laikmetam, savai tautai, viņas cīņām, ciešanām, ilgām un ideāliem. Tamdēļ Jūtu dziļāko bijību pret Ausekļa, Pumpura un Raiņa dzeju, kurās brīnīgi atvīzmo latviskā gara cildenākie tēli. Sajos tēlos ir levertas garīgās vērtības, kas augušas un lolotas tautas dvēselē, te paveras mūžīgais un nepārejošais mūsu tautas dzīve un cīņās. Par savu lielāko laimi turu to, ka man ir bijusi iespējama plastiskos tēlos pieskarties manas tautas likteņiem — tam, kas viņai svēts un par ko mūsu varoņi, gaišā ticībā degdami, ir upurējuši sevi visu.»

So mērķi istenojot, Kārlis Zāle ir uzcēlis pieminekli arī pats sev, un mēs nedrīkstam ģeniāli mākslinieka vārdu un viņa cēlos darbus ļaut aizmirstībai, jo K. Zāle pieder ne tikai latviešu tautai, bet ir arī pasaules mākslas mantojuma daļa.

Šī gada 28. oktobrī man palaimējās būt Rīgā uz K. Zāles 100. dzimšanas dienas atzīmēšanu. Pie Brīvības monumenta notika mākslinieka atceres stunda. Bet sākās svētki pie koka namiņa Satekles ielā 11, kur K. Zāle dzīvoja un strādāja. Te svinīgi atklāja piemiņas akmeni. Šai pašā dienā Latvijas PSR Mākslas muzejā tika atklāta izstāde «Kārlim Zālem — 100». Brāļu kapos notika piemiņas brīdis.

Pie Brīvības pieminekļa skan Jāzepa Vītola «Gaismas pils». Svinīgo brīdi ievada Latvijas Komunistiskās partijas CK sekretāra Ivara Kezbera ievadvārdi: «Mēs šodien ar lepnumu atceramies Kārli Zāli, dižo latviešu garu, kas iemūžinājis mūsu likteņgaitas, iedzīvinājis mūsu rītdienu. Brīvības piemineklis ir ne tikai vēstures simbols, tas ir arī simbols mūsu nākotnei. Vīdzīlākie pateicības vārdi šodien jāsaka izcilajai tēlniecei Verai Muhīnai. Pateicoties viņas uzņēmībai un saprātam, mums izdevās saglabāt šo lielo tautas vērtību. Jo bija mums kangari, kas griebeja pielikt roku šim svētumam, iznīcināt to. Ikvienam republikas iedzīvotājam šodien vajadzētu apzināties, ka piemineklis tika celts par visu Latvijā dzīvojošo tautu saziēdotajiem līdzekļiem. Šis piemineklis nedrīkst būt tas, kas mūs šķir. Tam jābūt mūsu vienotājam. Lai mūs visus sirdīs un prātos viēno devīze «Tēvzemei un Brīvībai!»»

Nākošais runāja Latvijas Mākslinieku savienības valdes sekretārs, Latvijas PSR Nopelniem bagātais mākslas darbinieks Jāzeps Piņoznis: «Tēvzemei un Brīvībai». Vai var būt skalstāka un mobilizējošāka tēma patiesai mākslinieka jaunrades uzplaukmei? Mākslinieks šajā brīvības

veidolā ir iekalis ne tikai mūsu pagātnei un nākotnei, viņš tajā ir iekalis mūsu tautas garu un dvēseli. Un māte Latvija, kas augstu pretim debesīm pacēlusi trīs zvaigznes, ikvienu no mums mudina pacelt galvu uz tām. Sajās zvaigznēs ir iekaltas mūsu tautas labākās īpašības — spēks, izturība un ticība».

Par brīvība idejas nezūdošo spēku runā arī Rakstnieku savienības valdes priekšsēdētājs Jānis Peters: «...Mūsu brīvības monuments ir celts no tautu vienlīdzības idejas. No Leņina konkrētās rīcības Latvijas valstiskuma atzīšanā divreiz vēsturē — 1918. gada 22. decembrī, atzīstot Padomju Latvijas neatkarību, un 1920. gada 11. augustā — atzīstot Latvijas Republikas neatkarību. Brīvības monuments ir celts no Raiņa valsts idejas, kas Latvijai deva spēcīgu sociāldemokrātisku raksturu un pamatšķiras atbalstu cīņā par sociālismu. Brīvības monuments atceras 1944. gada 15. oktobrī, kad tam garām soļoja latviešu strēlnieku divīzija un divīzijas orķestris atskaņoja «Dievs, svētī Latviju!»»

Dziesmotā kompozīcijā izskanēja Andreja Pumpura un Ausekļa vārsmas, dziesmas ar Aspāzijas un Raiņa dzeju, Vizmas Belševičas un Knuta Skujenieka dzejoļi. Svētku uzvedumā piedalījās Latvijas teātru aktieri un trīs kori. Svinīgās atceres stundas noslēgumā Kārļa Zāles piemiņai kā dziļas cieņas apliecinājums pie Brīvības pieminekļa tūkstoš krāsās uzdziedēja rudens ziedi.

Līdz ar Kārļa Zāles mūžības darbiem skanēs arī viņa vārdi kā mūžīga aksioma: «Zelts nav nekās, darbs ir viss».

K. GAILUMS

● ATTELOS:

monumentālists Kārlis Zāle; tūkstošiem rīdzinieku un lauku darbaļaužu 1988. gada 28. oktobrī pulcējās pie Brīvības pieminekļa, lai godinātu tautas izcilā mākslinieka Kārļa Zāles piemiņu.

AUTORA fotoreprodukcija un foto

Cehoslovākijas medicīnas praksē aizvien aktīvāk izmanto seno austrumu dziednieku mākslu — adatu terapiju. Šo metodi sekmīgi

pielieto ne tikai cilvēku, bet arī dzīvnieku ārstēšanā. **ATTEĻA:** pieņemšana pie ārsta.

CTK — TASS foto

Gripas profilakse

Ik gadus Latvijā tiek reģistrēti vairāk nekā 600 tūkstoši akūto respiratoru slimību gadījumu. Vairāk nekā 20 procenti no tiem ir gripa. Pēc ilggadējas prognozēšanas datiem, sezonas kāpuma laikā. No decembra līdz februārim gripu izraisīs A1 tipa vīruss (Taišanas), kas mūsu republikā cirkulēja jau 1986. gadā.

Gripas vīruss no slimā cilvēka pie veselā nokļūst sarunas laikā, klepojot un šķaudot, kā arī ar sadzīves priekšmetu starpiniecību. Vīruss ir nenoturīgs ārējā vidē, tas ātri let bojā istabas temperatūrā, ir ļoti jutīgs pret visiem hlora saturošiem dezinficējošiem līdzekļiem. Svarīga nozīme ir profilaktiskajām potēm. Tas īpaši attiecas uz cilvēkiem, kam ir cieši un pastāvīgi kontakti ar lieliem darba kolektīviem (rūpniecības uzņēmumu strādnieki, pasniežēji, studenti un skolēni, apkalpojošās sfēras darbinieki un citi). Ir pierādīts, ka cilvēki, kas saņēmuši pretgripas potīti, ne tikai retāk saslimst, viņiem arī krietni retāk rodas dažādi sarežģījumi — pneimonijas, bronhīti. Tāpat ir svarīgi izdarīt potes cilvēkiem, kas slīgst ar hroniskām sirds un asinsvadu slimībām.

Pretgripas potes nedrīkst uzņemt skeptiski. 1985. gadā Rīgā 36 rūpniecības uzņēmumos tika izanalizēta saslimstība ar akūtajām respiratoru slimībām un gripu to strādnieku vidū, kas bija saņēmuši potes pret gripu. Izrādījās, ka viņu vidū saslimšanas gadījumu bija trīs reizes mazāk nekā to cilvēku vidū, kas bija izvairījušies no profilakses pasākumiem.

Diemžēl ledzīvotāji bieži vien nevēlas saņemt pretgripas potes. Dalēji tas notiek tāpēc, ka arī paši medicīnas darbinieki dažkārt nepilnīgi izprot sava darba jēgu. Pašlaik galvenajiem pretgripas potēšanas principiem vajadzētu būt šādiem:

1. Aptvert ar pretgripas potēm cilvēkus, kas bieži un ilgi slimo, lai pasargātu viņus no iespējamajām komplikācijām.

2. Organizēt potēšanu lielos darba kolektīvos, paredzot aptvert vismaz 70 procentus strādājošo.

Kolektīvos, kur šie divi priekšnoteikumi nav izpildāmi, organizēt potēšanu nav lietderīgi. Pretgripas potēšanas jēga taču ir grupveida imunitātes radīšana. Jo lielāks skaits viena kolektīva locekļu saņems potes, jo augstākas būs tā pretošanās spējas. Pretenzijas, kas tiek izvirzītas pretgripas vakcinācijas kvalitātei, ir pilnīgi nepamatotas. Potes vienkārši pareizi jāizdara. Ir taču zināms, ka nepareizi lietotas zāles var tikai kaitēt.

Lai nesaslimtu ar gripu, var izmantot remantadīna tabletes. Tās ir efektīvas A1 tipa gripas profilaksē. Tās lietojamas pa vienai tabletei dienā: personām, kas kopj gripas slimniekus, — piecas reizes dienā, sabiedriskā transporta, apkalpojošās sfēras un medicīnas darbiniekiem — 20 līdz 30 dienas saslimstības kāpuma posmā. Degunu var iztīrīt ar oksolīna ziedi, ieteicams palielināt ēdienkartē C vitamīnu (askorbīnskābi) saturošo ēdienu daudzumu. Visvairāk C vitamīna ir mežrozīšu augļos, kāpostos un citrusaugļos. Nav jāizmirst kīplokli un sīpoli. Jāietur veselīgs dzīvesveids — jānorūdas, jānodarbojas ar fizisko kultūru, jābastaigājas svaigā gaisā un jālīdzsvaro darbs un atpūta. Atcerieties, ka vissarežģītākās ir gripas komplikācijas. Tāpēc neatstājiet novārtā ārstu padomus.

T. MARČENKOVA,

republikāniskās sanitāri epidemioloģiskās stacijas ārste epidemioloģe

(LATINFORM)

Komentētāja sleja

Domāt par māju visai Eiropai

Pēdējā laikā no vairākām NATO bloka Eiropas valstīm pienāk signāli, kas uz pasaulē kopumā vērojāmās starptautiskās situācijas uzlabošanās fona nevar nelzāst bažas. Piemēram, pavisam nesen Francijas Nacionālā sapulce un VFR Bundesrāts akceptējuši protokolus par Francijas un Rietumvācijas aizsardzības un drošības padomes izveidošanu, iedējādi tiksējot jaunu posmu divpusējās militārās sadarbības attīstībā. Konkrēti, paredzēts izveidot jauktu militāro brigādi.

Tinte uz šiem dokumentiem, kā mēdz teikt, vēl nav nozuvusi, kad Bonna jau izvirzījusi jaunu ideju — izveidot Apvienoto aeromobilo divīziju. Tajā jāietilpst Rietumvācijas, Anglijas, Holandes, Beļģijas un, iespējams, ASV apakšvienībām.

Atgādināsim, ka Eiropas ziemeļos jau dislocēti četri NATO karaspēka korpusi, kuros, pēc Londonas laikraksta «Independent» datiem, pašlaik ir 250 tūkstoši cilvēku. Atklādams Ziemeļatlantijas bloka stratēģiju tālākos plānus, pazīstamais Anglijas militārais darbinieks, ģenerālis Mārtins Fārdeils Bonnas ideju par aeromobilās divīzijas izveidošanu kvalificē kā pirmo soli ceļā uz Rietumu bloka bruņoto spēku integrāciju Eiropā.

Ja padomā dziļāk, jāteic, ka šāda notikumu attīstība tiešām izraisā vismaz nelzprātni. Iznāk, ka vecā ideja par «Eiropas armiju», lai arī apcīrptā veidā, tomēr lauž sev ceļu zināmās Rietumu aprindās. Un tas notiek astoņdesmito gadu beigās, kaut gan daudz sliktākos starptautiskajos apstākļos pirms 20 līdz 30 gadiem tā neguva atbalstu...

Padomju Savienība — un tas ir skaīdri pateikts šā gada novembrī Maskavā notikušajās PSRS un Francijas augstāko pārstāvju sarunās — uzskata, ka nākotnē Eiropā jāpārvar tās tagadējā sašķeltība. M. Gorbačovs izvirzītajai domai par nākotnes lielo mīlerīgo māju, kurā labi un ērti varētu dzīvot visi eiropieši, ir globāls raksturs. Starp citu, šo vērienīgo «kopīgās Eiropas mājas» izveidošanas projektu Francijas prezidents F. Miterāns savas vizītes laikā Maskavā raksturoja kā «lietišķu ideju».

Vai šajās lēcerēs var iekļauties tikko aprakstītie jaunie separātīe militaristiskie pasākumi? Diezin vai. Jaunu, visai Eiropai kopīgu projektu un risinājumu meklējumi jāizvērs tā, lai stimulētu nevis atsevišķu kontinenta reģionu un ekonomisko vai politisko veidojumu savrupību, bet gan to progresējošu integrāciju miera un drošības nostiprināšanas interesēs tiklab Eiropā, kā arī aiz tās robežām.

J. BABENKO,
TASS komentētājs

Skumju brīdī esam kopā ar Leontīni Pokšāni, izvadot TĒVU kapu kalnīnā.

Kaīmiņi

Garu mūžu nodzīvoji, Daudz darbinu padarīji. Lai nu viegli zemes mātē Pārklāj smilšu valadziņu. (T. dz.)

Jūtam līdzī Helēnai Čeirānei, MĀTI smiltāja guldnot. Sagādes kantora kolektīvs

Aicinājums visiem republikas kultūras darbiniekiem, pulciņu vadītājiem

Mūsu republikā strādā pāri par 10 tūkstošiem kultūras darbinieku, kuri ikdienā atrodas visciešākajā kontaktā ar plašām tautas masām un ir spēcīgs ideoloģiskā darba sektors. Šajā sakarībā ir ļoti svarīgi, lai lielā kultūrizglītības darbinieku saimē būtu vienota savā profesionālajā izaugsme un prastu savā ideoloģiskajā un radošajā darbībā iet pussoli pa priekšu sabiedrības vispārīgai attīstībai.

Kultūrizglītības darba vienoto mērķu un uzdevumu realizēšanu veicina sīkā resoriskā pakļautība.

Citu profesiju radošās profesionālās izaugsmes un vienības veicināšanai ir nodibinātas radošas savienības un biedrības — teātra darbinieku, komponistu, žurnālistu u. c. savienības, pedagogu, mūzikas u. c. biedrības, taču nevienā no tām neietilpst kultūrizglītības darbinieki.

Lai veicinātu pārkārtošanās procesu kultūrizglītības darbā, sekmētu kultūrizglītības darbinieku profesionālās kvalifikācijas celšanu, virzītu tālāko kultūrizglītības darba attīstību uz zinātniskiem pamatiem, radusies nepieciešamība kultūrizglītības darbiniekiem apvienoties profesionālā biedrībā.

Šādā biedrībā varētu iekļauties administratīvie štata darbinieki, kas strādā kultūras nodalās, jebkura resora kultūras namos un klubos, pulciņu un interešu klubu vadītāji, kā arī jebkurš darbinieks, kas savā iestādē vai organizācijā veic kultūrizglītības darbu, un kopīgi risināt aktuālus šodienas kultūrizglītības darba jautājumus.

Rīgas klubu darbinieku iniciatīvas grupa aicina visas republikas kultūrizglītības darbiniekus apvienoties biedrībā.

Sajā sakarībā šī gada 18. decembrī plkst. 10.00 Rīgā, Dzeržinska kultūras namā (E. Veidenbauma ielā 12 a) notiks pasāšināta iniciatīvas grupas sanāksme, lai apspriestu biedrības Statūtu projektu un izstrādātu darbības Programmu.

Gaidām visus interesentus! Savus priekšlikumus, ierosinājumus un pieteikumus par piedalīšanos sanāksmē sūtīt: PDP 226456, Rīgā, Sarkanarmijas ielā 33, LPSR Arod biedrību tautas daiļrades namam, ar norādi «Iniciatīvas grupai». Var arī zvanīt: 276630, 625282.

INICIATIVAS GRUPA

Latvijas ārstu biedrība ielūdz

Cienījamie Preiļu rajona ārsti! Latvijas ārstu biedrības pilnsapulce notiks 1988. gada 18. decembrī plkst. 9.00 Rīgā, sporta manēžas telpās, Maskavas ielā 160.

Pilnsapulcē būs izšķiroša nozīme Latvijas ārstu biedrības tālākajā darbībā, līdz ar to beļģijas sagatavošanās posms un sāksies reāls darbs Latvijas veselības aizsardzības pārbūvē. Pieņemsim biedrības statūtus un programmu, tiks levēlēta Dome. Sajā procesā arī jūsu balss būs izšķiroša vēlēšanās — kādai būt Latvijas ārstu biedrībai. Mēs esam pārliecināti, ka Latgales

ārstiem ir sakrājies daudz ko teikt un ir skaidra programma medicīnas pārbūvē. Gaidām visus, telpas šoreiz pietiks visiem interesentiem.

Divus kandidātus Latvijas ārstu biedrības Domei no Preiļu rajona lūdzam rakstveidā izvirzīt jau iepriekš. Rakstiet arī savus priekšlikumus LAB programmai, kā arī reāli veselības aizsardzības sistēmas pārbūvē.

Mūsu adrese: Rīga 226050; Ļeņina ielā 19 — 15.

I. KRASTINS
P. APINIS

Redaktora v. L. ZENKEVICA

PREIĻU RAJONA SADZĪVES PAKALPOJUMU KOMBINĀTS

ziņo, ka apavu remontdarbnica Līvānos pieņem pasūtījumus pēc šāda grafika:

pirmdien — brīvdiena,

otrdien — no plkst. 10.00 līdz 13.00, no plkst. 15.00 līdz 19.00,

trešdien — no plkst. 12.00 līdz 13.00, no plkst. 15.00 līdz 19.00,

ceturtdien — no plkst. 10.00 līdz 13.00 un no plkst. 15.00 līdz 19.00,

piektdien — no plkst. 12.00 līdz 13.00 un no plkst. 15.00 līdz 19.00,

sestdien — no plkst. 9.00 līdz 13.00,

svētdien — brīvdiena.

RĒZEKNES LIETISKĀS MAKSĻAS VIDUSSKOLA

organizē sagatavošanas kursus audzēkņiem, kuri vēlas iestāties skolā 1989. gadā.

Pieteikumus pieņem Rēzeknē, Uzvaras ielā 34 a. Telefons 22676.

Kursu sākums 1989. gada 29. janvārī.

MAINA četrstābu dzīvokli Preiļos pret trīsstābu un vien-

istabas. Telefons 21446, zvanīt no plkst. 19.00 līdz 21.00, prasīt Jāni.

«LENINA KAROGS»

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodā

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и Районного Совета народных депутатов на латышском языке. г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996, atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jaunatnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzzīņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iespiests Latvijas PSR izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1. 1. nos. Iespieļloksne. Ofsetiespieļums.

Metiens 14 205 eks., (latv. val. 10 082 eks., krievu val. 4 123 eks.). Indeks 68169. Pas. 1827.